

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wprowadzenie

Author: Zbigniew Hojka, Krzysztof Nowak

Citation style: Hojka Zbigniew, Nowak Krzysztof. (2017). Wprowadzenie. W: Z. Hojka, K. Nowak (red.), "Turystyka historyczna. T. 1" (S. 7-8). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

W roku akademickim 2013/2014 w Instytucie Historii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego otwarto nowy kierunek studiów licencjackich – Turystykę Historyczną. W toku nauczania studenci zdobywają wiedzę i umiejętności przydatne na coraz szybciej rozwijającym się rynku „aktywnej turystyki”, opartej zwłaszcza o znajomość: dziejów cywilizacji, podróżowania, historii Polski i współczesnego świata, jak również geografii turystycznej i fizycznej, etnologii, historii sztuki, socjologii, muzealnictwa, bezpieczeństwa, profilaktyki i ochrony zdrowia, podstaw prawa, opracowywania tras turystycznych i prowadzenia wycieczek, obsługi ruchu turystycznego, a także technik prezentacji oraz interpretacji zabytków i dzieł sztuki. Z tej racji zrodziła się także myśl wydawania przez Instytut Historii UŚ naukowego periodyku „Turystyka Historyczna”, obejmującego swoją treścią wyżej wymienioną problematykę, przydatną przede wszystkim naszym przyszłym absolwentom, a więc pilotom, przewodnikom, pracownikom instytucji kulturalno-oświatowych, animatorom i specjalistom w zakresie upowszechniania historii i dorobku kulturowego, oraz naukowcom i innym czytelnikom zainteresowanym badaniem i propagowaniem historii w ramach szeroko pojętego ruchu turystycznego.

Autorami, którzy przekazali teksty do niniejszego tomu są zarówno pracownicy naukowcy, głównie z Instytutu Historii UŚ, jak i instytucji kulturalnych z nim współpracujących. Tematycznie zostały one podzielone na kilka działów: *Z dziejów podróżowania i turystyki*, *Z dziejów ruchu pątniczego*, *Na współczesnych szlakach historii*, *Sprawozdania*, *Recenzje i omówienia*. Tym samym, w pierwszym z nich Aleksandra Skrzypietz, Agata Muszyńska i Paweł Gad (IH UŚ) podejmują w swoich tekstach problematykę charakteru i zasad podróżowania elit politycznych i towarzyskich po wczesnonowożytnej Francji. Joanna Januszewska-Jurkiewicz (IH UŚ) „podróżuje” po starym Wilnie w świetle zachowanych bedekerów i relacji, Dawid Keller (Muzeum w Rybniku) opisuje rolę kolei polskich w rozwoju ruchu turystycznego międzywojennej Polski, a Zenon

Schmidtke (Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze) analizuje wartość księgi pamiątkowej „Skarbofermu” dla dziejów turystyki industrialnej na Górnym Śląsku. W dziale drugim Jacek Szpak (IH UŚ) charakteryzuje ruch pątniczy w paulińskich sanktuariach maryjnych na pograniczu małopolsko-śląskim w XVIII i XIX wieku (Jasna Góra w Częstochowie i Leśniów), a Mateusz Sobeczko (Archiwum PAN o. Katowice) w sanktuarium pszowskim. W dziale trzecim, mogącym służyć jako propozycja dla opracowania i propagowania współczesnych tras i szlaków turystycznych, Katarzyna Niemczyk (IH UŚ) prowadzi nas po siedmiogrodzkich ścieżkach słynnego księcia Draculi, Dariusz Nawrot (IH UŚ) po twierdzach bastionowych na pograniczu śląsko-małopolskim. Maciej Fic (IH UŚ) podejmuje rozważania na temat miejsc pamięci w turystyce historycznej na Górnym Śląsku, Zbigniew Hojka (IH UŚ) prezentuje szlak zabytków industrialnych współczesnego województwa śląskiego, Adam Frużyński (Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze) omawia możliwości wykorzystania kopalń jako obiektów turystycznych, a Anna Glimos-Nadgórska (IH UŚ) prezentuje Dąbrowę Górniczą jako obszar turystyki historycznej.

Tom uzupełnia tekst Jana Jurkiewicza z Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze na temat roli tej placówki w ochronie i propagowaniu dziedzictwa górnictwa węglowego w Polsce oraz tekst Krzysztofa Nowaka (IH UŚ) omawiający ważną dla dziejów turystyki na obszarach górskich, a przy tym kontrowersyjną, publikację *Tatry i Podtatrze*.

Mamy nadzieję, że prezentowany nowy periodyk przyczyni się do poszerzenia wiedzy dotyczącej różnych aspektów turystyki historycznej i z czasem zyska też uznanie wśród Czytelników, na trwale wpisując się do literatury specjalistycznej.

*Zbigniew Hojka
Krzysztof Nowak*